

Visie ontwikkelen; gewoon doen!

Aan mij is gevraagd of ik een artikel wil schrijven over de visie van de KVLO. Natuurlijk zeg ik ja want die visie ken ik en deel ik. En toch zit ik tot vlak voor de deadline van dit artikel, te typen. Waarom? Daarover gaat het in dit artikel.

Door: Miriam Appelman

Visie is naar mijn mening een zwaar woord. Een visie *ontwikkelen en schrijven* vereist kennis, inzicht en weloverwogen woorden en is dus niet zo maar iets. En als je het opschrijft dan moet dat wel goed, compleet en perfect zijn toch?

Voortschrijdend inzicht

Nou eigenlijk dus niet als dit een belemmering wordt om er mee aan de slag te gaan. Mijn pleidooi in dit artikel is dat je gewoon aan de slag gaat en je beroept op voortschrijdend inzicht als je vindt dat er iets aangepast moet worden en dat dan vervolgens ook gewoon doet.

Visie van de KVLO

De visie van de KVLO is al eerder beschreven in artikelen in dit blad. De KVLO onderschrijft de visie uit het document *Human Movement and Sports in 2028*. Dit document is geschreven in 2010 en 2011 door medewerkers van de SLO, KLVLO en ALO's en met input van organisaties als NOC*NSF en vele experts uit het onderwijs.

Voornaamste uitgangspunt voor Human Movement & Sports is ook in 2028 dat jeugdigen op school, steeds vanuit een pedagogisch perspectief, (meer) bekwaam raken voor deelname aan sport en bewegingssituaties, als onderdeel van een gezonde en actieve leefstijl. (1) Zie figuur 1.

Volgens het woordenboek is een visie een weloverwogen mening over een zaak en hoe zich die zou moeten ontwikkelen(2). Een formulering meer richting organisaties is een inspirerend toekomstbeeld voor de organisatie ontwikkelen en uitdragen, afstand

nemend van de dagelijkse praktijk (3). Maar visies zijn toekomstbeelden, vaak niet te lang en wat abstract.

Mijn aanpassing

Ik was van plan om deze visie uit te leggen en een vertaalslag te maken naar de praktijk. Wat zie je als leerling terug als jouw docent deze visie heeft op school? Maar waarom zou iemand daar wat aan hebben? Is het niet veel belangrijker om je eigen visie te (her)ontwikkelen? Ja, ik vind van wel en daarom in dit artikel wat suggesties om hier mee aan de slag te gaan.

Ik schreef al eerder dat visieontwikkeling serieus en zwaar klinkt maar ik hoop dat dit jullie niet belet weer eens stil te staan bij je visie op ons vak en deze expliciet te maken. Om niet direct in lange zinnen en algemeenheden de weg kwijt te raken stel ik een omgekeerde en praktische weg voor.

Stap 1: Even doordenken over de dagelijkse gang van zaken

Denk eens vanuit je dagelijkse praktijk na over de keuzes die je maakt en welke ideeën hier aan ten grondslag liggen. Deze ideeën kunnen samen je visie vormen. Een praktisch voorbeeld is bijvoorbeeld door te kijken naar je wijze van beoordelen.

- Hier kun je nadenken over wat je beoordeelt; bijvoorbeeld het concrete resultaat zoals een gesprongen afstand of de ontwikkeling die een leerling maakt binnen een bepaalde periode. Komen doelen als samenwerken, helpen en regelen terug bij de beoordelingen?
- De frequentie van je beoordelingen en of deze frequentie voldoet? Maak je hier een pragmatische keuze van bijvoorbeeld drie keer per jaar beoordelen voor de rapporten, of omdat het beoordelen veel tijd kost en je deze liever anders besteed of heb je een andere invulling en waarom.
- Hoe beoordeel je de leerlingen? Weten ze dit vooraf, weten ze waarop ze worden beoordeeld, hebben ze hier zelf een rol in?
- Hoe zien de delen over bewegingsonderwijs op het rapport er uit? Is dit bepaald door de schoolstructuur, de structuur van het administratiesysteem, heb je hier zelf invulling aan gegeven, komt alles terug wat jij van belang vindt voor het vormen van een totaalbeeld van de leerling?

Stap 2: Een goed gesprek is nooit gek!

Ga in gesprek met een collega. In het voortgezet onderwijs is dit makkelijker dan in het primair onderwijs omdat je daar vaak de enige vakleerkracht op een basisschool bent. Toch raad ik je aan om een collega (of meerdere) te zoeken waarmee je samen over bijvoorbeeld de bovenstaande vragen van gedachte kunt wisselen. Vraag bij elkaar door op waarom



Ga je dit op jouw school doen?

er dingen gaan zoals ze gaan. Soms zijn dat bewuste keuzes en soms blijkt het gewoon zo te gaan omdat het altijd als zo gaat. Naast het met elkaar bespreken van de punten uit stap 1 is het ook prettig om met elkaar de volgende vragen eens te bespreken:

- Welke ontwikkelingen zien jullie onderwijs breed, op je vakgebied en binnen je school?
- Bij welke ontwikkelingen zou je willen aansluiten?
- Wat zijn daarvoor de redenen?
- Hoe kun je dat doen en wie heb je daarvoor nodig?

Een voorbeeld van een ontwikkeling kan zijn dat kinderen binnen school worden gestimuleerd om meer te reflecteren over de vooruitgang die zij maken. Welke middelen worden hiervoor binnen de school gebruikt en kun je daarvan ook een vertaling maken voor de je eigen lessen?

Als het bijvoorbeeld gaat om stappen die kinderen leren nemen zoals doelen stellen, gericht oefenen en evalueren is dat goed te realiseren. En daarmee laat je zien dat je ook actief en flexibel bent en aansluit bij wat er verder binnen school leeft.

Bespreek niet teveel onderwerpen tegelijk maar ga met elkaar wat meer de diepte in. Dit zijn juist de momenten waarop je deze kans kunt benutten want dit soort diepgang komt er tussen de lessen door in de docentenkamer niet van. Het kan ook enorm helpen om dit niet in een formele werkruimte te doen, rechtop zittend op een houten stoel aan een bureau, maar juist bij iemand thuis op de bank of een andere informele omgeving.

Stap 3: Ik vind het van belang dat...

Schrijf de inzichten die je vanuit het reflecteren over je eigen lesgeven hebt, samen met de inzichten die je hebt gekregen uit het gesprek met je collega op. Hieruit blijkt wat voor jou van belang is. Probeer uit deze informatie de kernpunten te halen en te kijken waar de gemeenschappelijkheid zit en dit er uit te lichten. Schets hier een positief toekomstbeeld van zodat er duidelijk wordt waarom het zo mooi en belangrijk is

Contact:

Miriam.Appelman@kvlo.nl



dat dit er nu staat maar dat ook helder is wat zich de komende jaren nog gaat ontwikkelen ten opzichte van nu.

Als we dit terugvertalen naar het voorbeeld van beoordelen kun je formuleren dat je bijvoorbeeld de rol van leerlingen hierbij van belang vindt en deze rol wilt versterken in de toekomst. In de volgende stap ga je dan nadenken over de wijze waarop je dit vorm wilt geven. Je kunt ook aangeven dat je bij het beoordelen andere criteria wilt hanteren (bijvoorbeeld samenwerken) dan je tot nu toe deed en aan de slag gaat met de uitwerking hiervan zodat in de toekomst ook samenwerking invloed heeft bij de beoordeling.

Stap 4: En dit is wat ik nu ga doen

Neem de tijd en werk de gevolgen van je visie uit! Een visie (her)ontwikkelen hoeft niet in een week. Omdat je meer de diepte in gaat met je reflectie over je eigen praktijk kost het tijd en energie. Daarbij is de breedte van je werk als leraar enorm en is er dus ook veel om over na te denken. Als je elk kwartaal een onderwerp (zoals bijvoorbeeld beoordelen) met deze stappen weet uit te diepen en te verwerken heb je een zich ontwikkelende, actuele visie voor jezelf (of je sectie). Daarnaast ontstaat een proces waarbij je jezelf regelmatig de ruimte geeft om te reflecteren over je dagelijkse gang van zaken en lessen die je geeft. Als we doorgaan op het voorbeeld van het meer betrekken van de leerlingen bij het beoordelen is nu het moment om te kijken welke aanpassingen je kunt maken om hun rol groter te maken. Is dit aan de voorkant bij het nadenken over waar de norm is, wanneer iets voldoende of goed is? Of denken ze mee over de wijze van beoordelen; doen we het voor bij de docent of mogen we er een filmpje van maken? Gaan ze zichzelf of misschien elkaar beoordelen?

Stap 5: Praten en presenteren

Deel je visie met anderen. Het is jammer als je al dit werk achter de rug hebt om het alleen in het voorste deel van je vakwerkplan terug te laten komen. Deel je visie met collega's van je school. Zo zien zij dat jij of jullie je vak ook serieus neemt (nemen) en kunnen ze ook begrijpen waarom en waar jij de komende jaren actief mee aan de slag gaat. Ik heb zelf het schrijven van dit artikel uitgesteld omdat het woord visie zoveel lading voor me heeft. Ik hoop dat ik het door dit artikel iets makkelijker en minder zwaar heb gemaakt en dat op deze manier de stap tot actie ook maar een kleine is. Veel plezier! ◀

Referenties

- (1) (2011) Bax, H. e.a., Human movement and sports in 2028, SLO. Enschede
- (2) <http://www.woorden.org/woord/visie>
- (3) <http://www.encyclo.nl/lokaal/10005>